

Hur hållbara är orden?

Jaana Kolu

Östra Finlands universitet, jaana.kolu@uef.fi

Sara Karhu

Östra Finlands universitet, sara.karhu@uef.fi

Ord avspeglar förändrade samhälleliga perspektiv och reformer, och vissa ord försvinner eller byts ut, eftersom de upplevs ålderdomliga, missvisande eller kränkande (t.ex. Vogel 2014). Även samtida ord kan väcka olika reaktioner hos olika människor och i olika länder. Exempelvis upplevs ordet *utlännning* som negativt laddat och exkluderande av många svenskar (Hanell 2011: 32), medan ordet fortfarande används i både svenska och finska myndighetstexter i Finland (fi. *ulkomaalainen*).

Syftet med denna korpuslingvistiska och diskursanalytiska studie är att bland annat med hjälp av Språkbankens korpusar (*Korp*) och myndighetstexter kartlägga och jämföra ett urval av sverigesvenska, finlandssvenska och finska ord och deras användningsfrekvenser. Ett semantiskt fält som genomgått en utveckling under det senaste århundradet är beteckningar för personer med olika funktionsvariationer. Ett exempel är förbundet *De vanföras väl* som grundades 1923 som bytt namn flera gånger: *De handikappades riksförbund* (1965), *Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder* (2009) och *Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet* (2017). I Finland tycks motsvarande finska och svenska beteckningar inte ha genomgått en lika snabb utveckling: Det finska ordet *vammainen* 'handikappad' används fortfarande av FPA (Folkpensionsanstalten, den finländska motsvarigheten till Försäkringskassan i Sverige), medan det står *funktionshindrad* eller *personer med funktionsnedsättning* på FPA:s svenskspråkiga webbplats. Inkludering börjar med våra tankar och med de ord som vi väljer för att uttrycka dessa tankar.

Referenser

- Hanell, L. (2011). *Det går hårt – finlandssvenska ur ett sverigesvenskt perspektiv*. Finlands svenska tankesmedja Magma. Magma-studie 4.
- Vogel, A. (2014) Laddade ord: Hur nya uttryck, som kategoriserar människor, tas in i svenskan. *Språk & Stil* 24, 72–100.